

Elektrostatisk sprøjtning -teori og praktisk erfaring

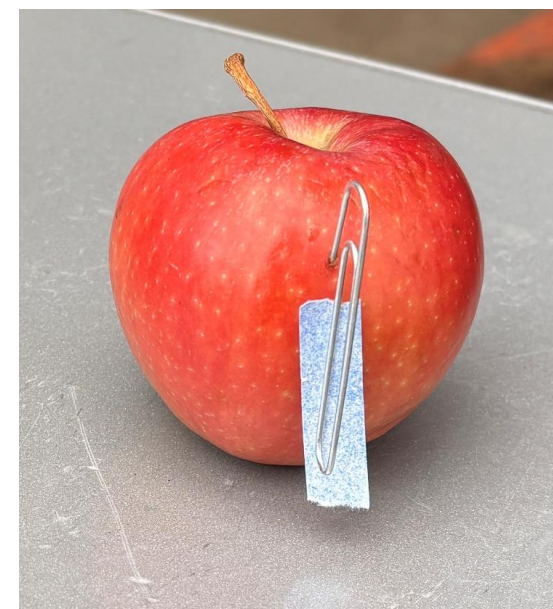
Danske Planteskolers Fagdag 28. april 2026
Niels Enggaard Klausen

Hvad er elektrostatisk sprøjtning?

En sprøjteteknik hvor sprøjtevæsken gives en **positiv elektrisk ladning**

De positivt ladede dråber tiltrækkes af planter, der er:
elektrisk neutrale, eller i kontakt med jord / bygning

Giver mulighed for:
bedre dækning
mere ensartet dækning
mindre spild og afdrift

Kort om teorien

Sprøjtevæsken oplades **positivt i sprøjten** (ved dyse)

Planter og konstruktioner omkring dem er:
neutralt ladede eller elektrisk forbundet til jord

De positivt ladede dråber:
tiltrækkes plantens overflade
afstøder hinanden → fin, jævn fordeling
kan "omfavne" blade og stængler (wrap-around-effekt)

Når dråberne rammer planten:
skal ladningen kunne **afledes** ellers aftager tiltrækningen

Kendt fra pulverlakering

1. Planter dyrket direkte i jorden

Jorden leder elektrisk ladning

Positiv ladning fra sprøjtedråberne kan afledes effektivt

Planterne fungerer som stabil modpol

Resultat

God vedhæftning

Markant wrap-around

Mulighed for lavere væskemængder

Dette er den **optimale dyrkningssituation** for elektrostatisk sprøjtning

2. Planter dyrket i potter

De positivt ladede dråber tiltrækkes planten

Effekten afhænger af, om ladningen kan afledes via:

fugtigt substrat

kontakt til metalstel

bygningens konstruktion

Spagnum (elektrisk dårligt ledende – især når den er tør)

Bedst effekt opnås når

Substratet er fugtigt

Potterne står stabilt

Bordets jernstel har god kontakt til bygningen eller jorden

3. Væksthusgrøntsager (Grodan / plast-render)

Ingen direkte jordkontakt

Stenuld og plast isolerer

Positiv ladning kan ophobes på planten

Alligevel mulighed for effekt – hvis:

Grodan-klodserne er fugtige

Render og ophæng er udført i metal

Metallet har direkte kontakt til væksthuset

Optimale forhold – sådan får man det til at virke

Tørre blade (ingen vandfilm)

Fugtigt substrat / fugtig stenuld

Mulighed for afledning af positiv ladning

Korrekt hastighed og afstand ved sprøjtning

Planter i kontakt med hinanden deler ladning, kan give bedre og mere stabil elektrostatisk virkning

Barrierer – hvornår virker det dårligere?

Våde blade (ladningen neutraliseres)

Meget høj luftfugtighed

Tør spagnum eller tør Grodan

Fuld isolation via plast

For høj lufthastighed

Manglende forbindelse til metal / bygning

Teknisk

Sørg for ubrudt metalforbindelse i:

Borde, render, ophæng

Dyrkningsmæssigt

Vand kulturen inden sprøjtning

Sprøjt når bladene er tørre

Undgå stærkt udtørrede klodser eller potter

Udnyt tætte, ensartede kulturer

God elektrisk kontakt til bygningen

Positiv ladning skal kunne ledes væk fra planten

Væksthusets stål og fundament fungerer som "jord"

God kontakt opnås når: jernstel står i jord eller fundament,

ophæng er i direkte metal-kontakt med væksthuset

Praktiske erfaringer

Jeg har afprøvet en elektrostatisk demonstrations-sprøjte.

Ant Robotics laver selvkørende platforme.

Blandt andet plukkevogne til markbrug og jordbær.

Selvkørende robotter / redskabsbærere:

- UV-lys til behandling mod meldug.
- autonom klipning af vin via kameragenkendelse.
- Elektrostatisk sprøjte fra OnTarget Spray Systems.
- m.m.

Jeg har afprøvet sprøjten i:

Agurk

Kalanchoë

Æbletræer

Potteroser

Krydderurter

Mine erfaringer /observationer

Agurk og Kalanchoë – de to første - det var overbevisende

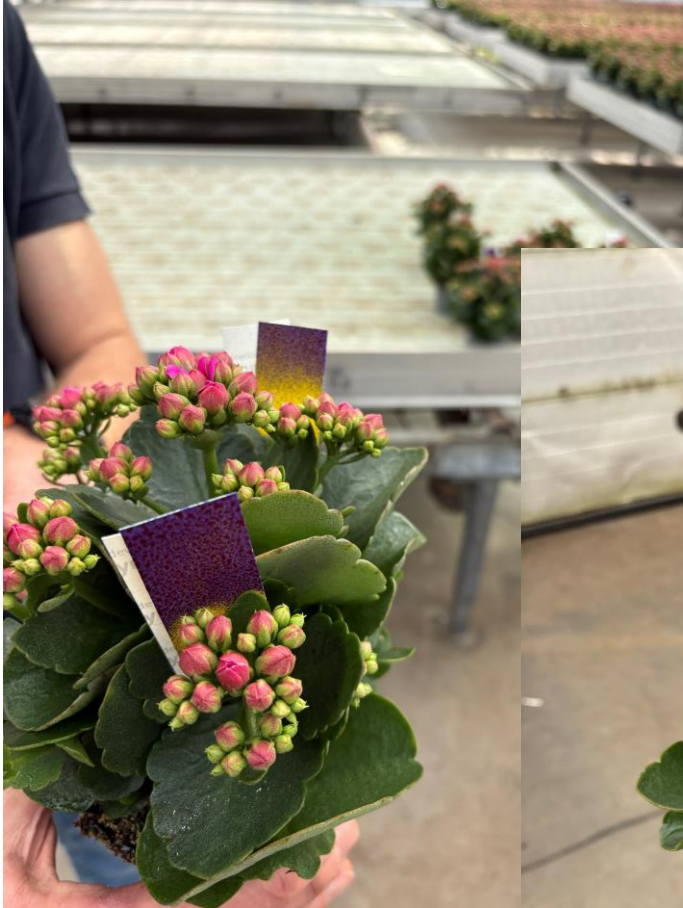
Æbletræer – demo-modellen er ikke egnet til friland

Potteroser og krydderurter – ingen afsætning på bagsiden

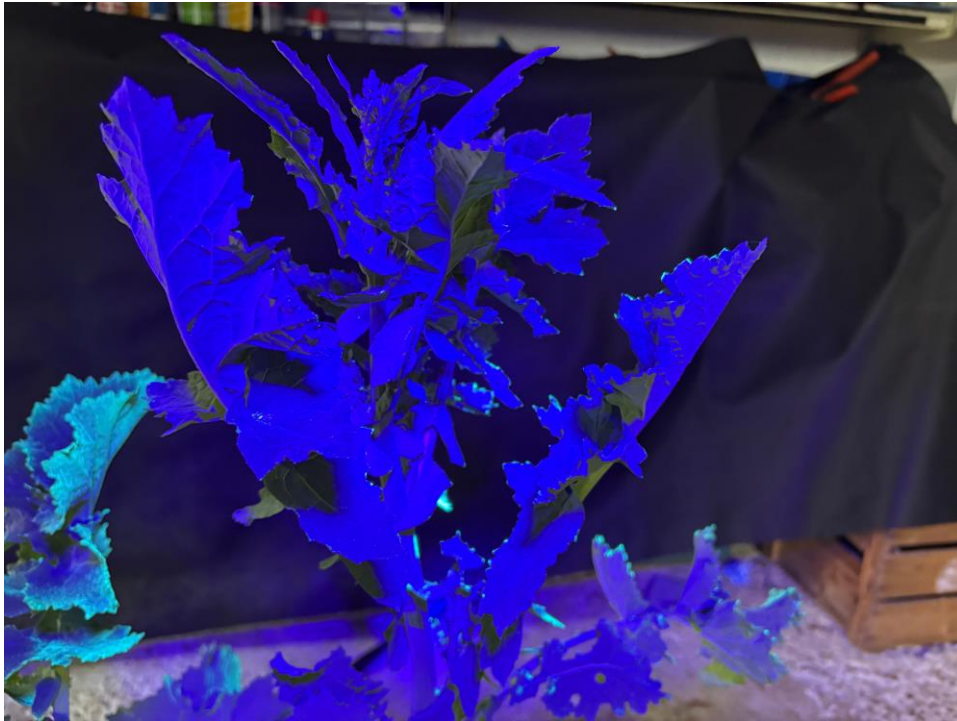

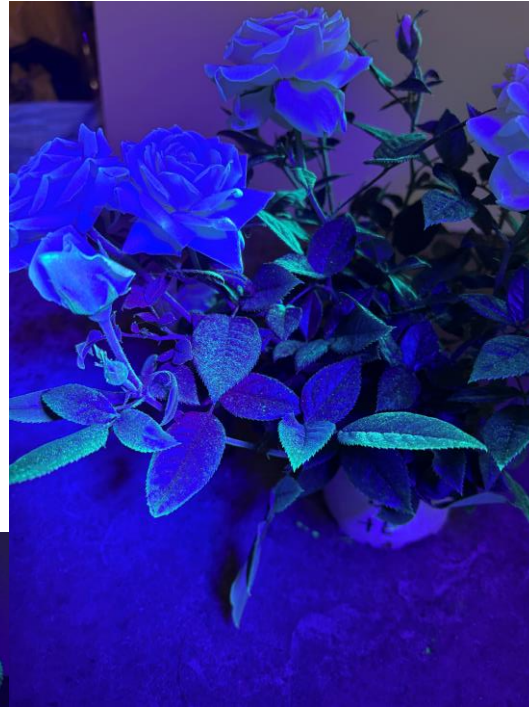

Vildt at se når væsken faktisk afsættes på bagsiden

Store forskelle:

- Vandindholdet kan spille en rolle
- I kombination med at planterne ikke har den optimale kontakt til jorden (ringe jordet forbindelse)

Risiko for bladskader? Høj koncentration af middel

Claus Hunsballe (jordbær i væksthuse) har købt en robot med UV lys og elektrostatisk sprøjte

Jeg kommer til at arbejde meget mere med dette